

PRIJEDLOG TEMA ZA SEMINARSKI RAD

TEHNOLOGIJA PRERADE MLIJEKA

1. VRSTE TERMIČKE OBRADJE MLIJEKA I NJIHOVA PRIMJENA
2. HOMOGENIZACIJA MLIJEKA I NJENA PRIMJENA U PROIZVODNJI MLJEČNIH PROIZVODA
3. DODACI MLIJEKU I NJIHOVA PRIMJENA
4. ULOGA BAKTERIJA MLJEČNE KISELINE KAO STRTER KULTURE
5. ULOGA PROPIONSKIH BAKTERIJA KAO STARTER KULTURE
6. ULOGA BAKTERIJE BREVIBACTERUIM LINENS KAO STARTER KULTURE
7. ULOGA PLEMENITIH PLIJESNI U ZRENJU SIREVA
8. EFEKTI DOGRIJAVANJA GRUŠA U PROIZVODNJI SIREVA
9. NAČINI I EFEKTI SOLENJA PRI PROIZVODNJI SIREVA
10. ZRENJE SIREVA I BIOHEMIJSKE PROMJENE TOKOM ZRENJA
11. OSNOVNE KARAKTERISTIKE I TEHNOLOGIJA ... (u ovoj temi možete obraditi bilo koji mlječni proizvod)

NAPOMENA:

- za pisanje tema potrebno je da koristite stručnu literaturu. NE KORISTITE NEPROVJERENE INTERNET IZVORE I NE KORISTITE SLAJDOVE SA PREDAVANJA.

- Za teme od 1-10 potrebno je da koristite minimalno 5 naučnih izvora (radovi iz naučnih časopisa, stručne knjige, udžbenici, skripte, stručne brošure..) koje ćete navesti u tekstu ali i na kraju seminarskog rada u poglavlju LITERATURA.
- Za temu pod br. 11 potrebno je koristiti minimalno 7 naučnih izvora
- Uz ovaj prijedlog prilažem skraćenu verziju Sjernica za pisanje seminarskog rada koje su publikovane od strane Univerziteta Crne Gore

SMJERNICE ZA PISANJE SEMINARSKOG RADA

Šta je seminarski rad?

- „Seminarski rad je samostalno stručno ili naučno saopštenje kojim slušaoci (učenici ili studenti) dokazuju stepen osposobljenosti za samostalno uočavanje i rješavanje praktičnih ili teorijskih problema iz određenih nastavnih predmeta“ (Sakan, 2005: 26).
- Student akademsku zrelost treba da iskaže kroz poznavanje pravila akademskog pisanja (adekvatno definisanje teme i problema istraživanja, pravilna struktura rada, ispravno citiranje, korišćenje relevantnih izvora, dovoljan broj bibliografskih jedinica...).

Šta su ciljevi?

- Sistematizovati nešto
- Dokazati nešto
- Potvrditi nešto
- Ukazati na nešto /mogućnosti rješavanja problema
- ....

Šta su očekivanja?

- U seminarskom radu nije neophodno doći do nekog otkrića ili originalnog rješenja, već student treba da pokaže da je savladao metodologiju pisanja akademskog rada i da je u stanju da promišlja, sistematizuje i klasifikuje postojeća znanja.

Struktura seminarskog rada

- Naslov
- Apstrakt/Sažetak
- Ključne riječi
- Uvod
- Glavni tekst/razrada teme
- Zaključak
- Popis literature
- Popis priloga

Naslov

- Naslov rada treba da bude koncizan, ali i informativan i jasno i precizno definisan.
- U naslovu se konkretno ukazuje na predmet istraživanja.
- Naslovom ukratko ukazujemo na suštinu sadržaja rada.

Apstrakt/Sažetak

- U apstraktu, koji sadrži najčešće 300–500 riječi, treba rezimirati rad, opisati osnovnu ideju rada, problem, njegovu relevantnost, korišćene metode, metodološke postupke, dobijene rezultate i doprinos rada.
- Nakon apstrakta obično se navode ključne riječi (u prosjeku 5– 8). Ključnim riječima ukazujemo na osnovne pojmove u radu.

Uvod

- U uvodnom dijelu navode se: motiv za izbor teme, aktuelnost teme, problem, ciljevi, okvir istraživanja, prethodni rezultati i očekivani rezultati.
- U ovom dijelu potrebno je istaći značaj i svrhu rada:
- Šta je doprinos postojećem znanju? Šta će se postići? Ko će imati koristi od rezultata?
- U ovom dijelu treba da se istakne o kakvom se istraživanju radi (teorijskom, eksperimentalnom, stručnom,..).

Metodologija istraživanja

- Prije nego što se započne sa izradom seminarskog rada, potrebno je upoznati metodologiju istraživanja.
- Pored opštih, svaka nauka ima i specifične metode naučno istraživačkog rada.
- Opšte metode istraživanja su: istorijska, statistička, studija slučaja, analiza, sinteza, komparativna, intervju, eksperiment, terensko istraživanje,...
- Primjenom odgovarajućih metoda, testira se hipoteza, odnosno dobija se odgovor na istraživačko pitanje.
- Potrebno je jasno i konkretno opisati kako odgovoriti na postavljeno pitanje:
  - Koje naučno-istraživačke metode i tehnike će se koristiti? o Koji ostali metodološki elementi (alati) će biti primijenjeni i kako će rezultati biti analizirani i interpretirani?
  - Važno je opisati proces istraživanja, tj. istraživački postupak.
  - Instrumente prikupljanja i obradu podataka potrebno je detaljno prikazati. Npr. ako se u radu koristi upitnik, nije dovoljno samo saopštiti rezultate dobijene na osnovu upitnika, već

prethodno naglasiti kakav je upitnik (broj, vrsta i tip pitanja), kome je distribuiran (broj ispitanika i njihov opis – to je uzorak istraživanja), u kom periodu, kako su rezultati obrađivani itd.

Glavni tekst/razrada teme

- U ovom dijelu daje se analiza, presjek, sistematizacija prethodnih istraživanja, koja se odnose na temu rada. Taj pregled treba da čini koherentnu cjelinu, ne katalog nepovezanih podataka.
- Ukazati na nove rezultate istraživanja, ukoliko postoje, njihov doprinos i primjenu.

Zaključak i diskusija

- Zaključci treba eksplicitno i koncizno da odražavaju rezultate istraživanja.
- Ukoliko su identifikovana ograničenja u istraživanju, potrebno ih je navesti i objasniti njihov uticaj na dobijene rezultate.

Literatura

- Na kraju seminarskog rada navodi se spisak korišćene literature i podrazumijeva se da je potpun i uniforman.
- Izabrati jedan od važećih stilova navođenja literature (npr. APA, MLA, Harvard, ...) i dosljedno ga koristiti.

Popis priloga

- Navesti slike, tabele, grafikone i drugo, kao i izvore odakle su preuzeti (autorstvo).

Etički aspekt pisanja

- Svaki novi rad oslanja se na prethodno završena i objavljena istraživanja, tj. na radove drugih autora. U nauci ne krećemo svaki put „ni od čega“, niti gradimo „kule u vazduhu“.
- Uvijek se oslanjamo na ono što je već urađeno – tako nauka napreduje kao fina građevina koju mnoge ruke složno grade!

Kako koristiti radove drugih?

- U istraživanju, osnovni zadatak je prikupiti i objediniti informacije iz više izvora i donijeti sopstveni zaključak ili tezu.
- Objavljene radove koristimo, ali pod određenim uslovima.
- Za svaki rad koji koristimo neophodno je navesti referencu. Preuzimanje tuđih rezultata, djelova teksta, ideja itd. nije dozvoljeno bez poziva na literaturu. I u pogledu obima citiranog teksta treba imati mjeru – ne preporučuje se preuzimanje dužeg teksta, čak i uz pozivanje na direktni izvor. Za tako obimne citate potrebna bi bila pisana dozvola autora.

Kako NE treba koristiti radove drugih

• **Plagijat** – prisvajanje ili kopiranje tuđih riječi, koncepata, ideja, rezultata, bez navođenja autora. Neophodno je objasniti odakle je preuzet korišćeni materijal. Neophodno je navesti odakle potiču:

- ideje
- citati
- činjenice
- izjave
- rezultati,...

Prevenција plagijata 1/2

- Navođenje reference ne štiti u slučaju preuzimanja većeg dijela teksta ili važne ideje ili koncepta!
- Koristiti parafraze i ne zaboraviti referencu!
- Korišćenje direktnih citata u radu zahtijeva upotrebu znakova navoda.
- Ne opterećivati tekst prekobrojnim citatima!
- Auto-plagijarizam - ponovljeno predstavljanje sopstvenih istraživanja, tj. upotreba istog u više radova, bez navođenja reference.

Prevenција plagijata 2/2

• Neke vrste plagijata je lako izbjeći:

- Nikada ne koristiti opciju „copy/paste“ kako bi se unijeli pasusi u rad (npr. iz nekog rada na internetu).
- Ne prekucavati neki pasus, a zatim mijenjati ključne riječi kako bi taj pasus djelovao „samo malo drugačije“.
- Ne kupovati ili pozajmljivati rad od nekoga i predati ga kao sopstveni.
- Ne koristiti ideje iz originalog teksta, a pritom ne navesti izvor.

Prevenција plagijata –primjeri 1/4

• Poznato je da su mnogi ljudi veoma talentovani kada je u pitanju originalno izražavanje. Evo jednog primjera: „I korov je cvijet onog trenutka kada ga upoznaš“. Poruka ove rečenice je da su svi lijepi na svoj način – ali je to rečeno na jedinstven način. Baš iz tog razloga su citati dobri, jer ponekad nekoliko dobro izabranih riječi mogu dosta toga da iskažu.

Rečenica o korovu preuzeta je iz romana ViniPu, A. A. Milnea.

- Pri korišćenju tuđih riječi, čak i da su to riječi nekog lika iz priče ili iz intervjua, koje čak nijesu nikad zapisane, mora se navesti izvor.

Prevenција plagijata –primjeri 2/4

Odlomak iz jedne publikacije Centrazaaktivnoangažovanjestudenata:

„Naše istraživanje pokazuje da će oko 80% bruceša razgovarati sa članovima svoje porodice preko telefona, jednom dnevno, tokom prve nedjelje predavanja. Mnogim studentima se dešava da njihova nostalgija za kućom i roditeljima postepeno slabi kako se druže sa novim prijateljima i kolegama sa fakulteta. Cilj službenika, koji se bave aktivnošću studenata, je da uključe nove studente u društvene aktivnosti tokom ovih kritičnih dana, kako bi se ublažio prelaz iz srednje škole na fakultet.“

Prevenција plagijata –primjeri 3/4

• Osamdeset procenata studenata, koji se upišu na fakultet, komunicira sa članovima svoje porodice preko telefona najmanje nedjelju dana. Iz tog razloga, zaposleni u odsjeku za

studentske aktivnosti, treba da uključe nove studente u aktivnosti. Njihov posao je da ovim studentima olakšaju prelaz iz srednje škole na fakultet.

Prevenција plagijata –primjeri 4/4

▪ □ Da li ste ikada primijetili da se na svakom fakultetu tokom prve dvije nedjelje predavanja održava veći broj zabavnih aktivnosti? Prema izvorima iz Centra za aktivno angažovanje studenata, mnoge bruce muči nostalgija tokom prvih nekoliko nedjelja studiranja. Ove aktivnosti su osmišljene kako bi „olakšale prelaz“ iz srednje škole na fakultet (Moncrief, 22).

U ovom primjeru trebalo bi da primijetite da je informacija koja je navedena zapravo uokvirena na takav način da ukazuje na početak i kraj pravilno pozajmljene informacije.

Izvor je bio naveden kao „prema izvorima iz“, a pasus se završava i navođenjem izvora.

Reference

- Sakan, M. (2005). Izrada stručnih naučnih radova. Novi Sad: Prometej.

Uspješan rad i zabavno pisanje!